

KAZANIM

1. HAFTA

8.1.1.: Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.

Bireysel Değerlendirme için **Dijitalim Öğrenci** Uygulamasını indiriniz.

AD SOYAD >>																					
Ö.No												Soru	A	B	C	D	Soru	A	B	C	D
0												1					11				
1												2					12				
2												3					13				
3												4					14				
4												5					15				
5												6					16				
6												7					17				
7												8					18				
8												9					19				
9												10					20				

Toplu Değerlendirme için **Dijitalim Öğretmen** Uygulamasını indiriniz.

Toplu Değerlendirme için **Okulizyon** Uygulamasını indiriniz.

Mozaik

Yayınları

1. Fransız İhtilali sonrasında önce Avrupa'da sonra tüm dünyada yayılmaya başlayan milliyetçilik akımı, çok sayıda etnik ve dinsel farklılığa sahip Osmanlı Devleti'nde kısa sürede etkisini göstermeye başlamıştır. Özellikle İngiltere ve Fransa'nın Osmanlı topraklarındaki ekonomik çıkarlarını korumak için milliyetçi akımları desteklemesi, Rusya'nın sıcak denizlere inme düşüncesiyle Panslavizm politikasını devreye sokması, Osmanlı topraklarında bağımsızlık isteyen azınlıkların isyan etmelerine neden olmuştur. Avrupalı devletlerin desteğiyle şiddeti artan isyanlar sonucunda önce Rumlar sonrasında Sırplar ve diğer milletler bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir.

Bu metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti çok uluslu devlet yapısına sahiptir.
- B) Avrupalı devletler Osmanlı Devleti'ndeki ayrılıkçı hareketlere destek vermişlerdir.
- C) Rusya amacına ulaşmak için İngiltere ile iş birliği yapmıştır.
- D) Osmanlı Devleti'nin sınırlarında daralma meydana gelmiştir.

2. Fransız İhtilali ile birlikte tüm dünyaya eşitlik, adalet, özgürlük ve ulusçuluk düşünceleri yayılmıştır. Özellikle ulusçuluk fikrinden etkilenenler ise Osmanlı Devleti ile Avusturya-Macaristan İmparatorluğu gibi egemenliği altında farklı ulusları barındıran devletler olmuştur. Bu devletlerin egemenliğinde azınlık durumunda olan milletler, milliyetçilik düşüncesinin etkisiyle bağımsızlıklarını kazanmak ve kendi millî devletlerini kurmak için mücadeleye giriştiler. Böylece çok uluslu imparatorluklar dağılma sürecine girmiştir.

Bu metinde Fransız İhtilali'nin;

- I. Çok uluslu devletlerin parçalanması,
- II. Fikir akımlarının dünyaya yayılması,
- III. Ulus devlet anlayışını güçlendirmesi

etkilerinden hangilerine değinilmiştir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I, II ve III

3. Osmanlı Devleti, XIX. yüzyılda Avrupalı devletlerden yüksek faizle borç alarak giderlerini karşılamaya çalıştı. İlk kez Kırım Savaşı sırasında alınan borçlar doğru yerlerde kullanılmadığı için sorunlara çare olmamıştır. Devlet, otuz yıl içinde borçlarının faizini dahi ödeyemez hâle gelerek iflas etmiştir. Bunun üzerine alacaklı devletler Duyun-u Umumiye (Genel Borçlar İdaresi) adında uluslararası bir teşkilat kurarak Osmanlı Devleti'nin gelir kaynaklarının büyük bir kısmına el koymuştur.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili,

- I. Alacaklı devletler iç işlerine müdahale etmiştir.
- II. Ekonomik sıkıntılara çözüm arayışları başarısız olmuştur.
- III. Borçlarını ödeyebilmek için sanayileşme atımları gerçekleştirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız III	B) I ve II
C) I ve III	D) I, II ve III

4. Osmanlı Devleti'ndeki bazı aydınlar, "Gayrimüslimlerin Osmanlı Devleti'nden ayrılması için Osmanlı'nın kültür, yönetim, hukuk ve toplumsal alanlarında Avrupa devletleri gibi modern bir devlet olursa, ülke içindeki gayrimüslimler ayrılık fikrinden vazgeçeceklerdir. Böylece devletin dağılması önlenmiş olacaktır." görüşünü savunmuşlardır.

Bu metne göre Osmanlı aydınlarının aşağıdaki fikirlerinden hangisini savunduğu söylenebilir?

A) Osmanlıcılık	B) Batıcılık
C) İslamcılık	D) Türkçülük

5. Osmanlı Devleti hızla gelişen Avrupa ekonomisi ile her alanda ortaya konan teknik ilerleme ve medeni gelişmelere ayak uyduramamıştır. Bu yüzden Avrupa'ya göre her bakımdan geri kalmış ve bu geri kalmışlıktan kurtulmak için de çeşitli yenilik hareketlerine girişmiştir. İlan edilen Tanzimat ve Islahat Fermanları ile I. ve II. Meşrutiyet'e rağmen, köklü yeniliklere gidilemediği için Osmanlı Devleti istediği sonuca ulaşamamıştır.

Bu metne göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi söylenebilir?

- A) Ekonomik sorunlarını çözmek için Avrupalı devletlerden borç almıştır.
- B) Devleti kötü gidişatından kurtarmak için çareler aramıştır.
- C) Değişim hareketleri ile istenilen hedeflere varmıştır.
- D) Kaybettiği toprakları geri kazanmak istemiştir.

6. 1876'da ilan edilen Kanuni Esasi ile Osmanlı Devleti'nde yeni bir döneme geçilmiş oldu. Bu yeni dönem, padişahın tek kişi egemenliğinin devam ettiği ancak bu egemenliğin halk tarafından denetlendiği bir yönetim anlayışı getirmiştir. Artık padişah kendi isteklerine göre değil anayasada verilen yetkilere göre ülkeyi yönetebilecekti. Kanuni Esasi'ye göre padişah Mebusan Meclisini açma kapama, çıkarılan yasaları onaylama, kişileri sürgüne gönderme gibi yetkileri de bulunmaktaydı.

Bu metne göre,

- I. Osmanlı Devleti, demokratikleşme yolunda adımlar atmıştır.
- II. Kanuni Esasi'nin kabulünde Avrupalı devletlerin baskısı etkili olmuştur.
- III. Padişah, hukukun üstünlüğü ilkesini kabul etmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II	B) II ve III
C) I ve III	D) I, II ve III

7. Osmanlı Devleti'nde XIX. ve XX. yüzyıl başlarında yaşanan askeri başarısızlıklar, azınlık ayaklanmaları, toprak kayıpları ve ekonomik şartların ağırlaşması gibi gelişmeler; toplumsal barışın bozulmasına ve yönetime duyulan güvenin azalmasına yol açmıştır. Kaybedilen topraklardan gelen göçler ülke içerisindeki Müslüman nüfusunda artış yaşanmasına neden oldu. Osmanlı topraklarında sosyal dengeler bozuldu. İstanbul, Edirne ve İzmir gibi şehirlerde göçlerle birlikte yaşanan nüfus artışı; konut, beslenme, sağlık, işsizlik ve güvenlik gibi sorunları da beraberinde getirdi.

Bu bilgilere göre;

- I. Osmanlı Devleti'nin zayıflamasında askeri, siyasi ve ekonomik faktörler etkili olmuştur.
- II. Ülke sınırlarının daralmasıyla birlikte Osmanlı Devleti'nin toplumsal yapısında değişimler yaşanmıştır.
- III. Yaşanan nüfus artışını dengelemek için Osmanlı Devleti azınlıkları ülke dışına çıkarmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III D) I, II ve III

8. Aşağıda XIX. yüzyılda ve XX. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin siyasi ve kültürel durumu verilmiştir.

Siyasî Durum

XX. yüzyılın başlarında Avrupa devletlerinin Osmanlı topraklarında yaşayan azınlıkları kullanarak devletin iç işlerine müdahaleleri arttı. Dağılmayı engellemek için Osmanlı Devleti'nde Osmanlılık, İslamcılık, Türkçülük ve Batıcılık gibi düşünce akımları aydınlar tarafından geliştirildi. Meşrutiyeti yeniden ilan etmek için aydınlar arasında gizli çalışmalar başladı. Meşrutiyet yanlıları İttihat ve Terakki Cemiyetini kurdular. Bu cemiyetin çalışmaları sonunda II. Meşrutiyet ilan edildi (1908). 1909 yılında yapılan anayasal düzenleme ile padişahın yetkileri kısıtlanarak Osmanlı Mebusan Meclisinin etkinliği artırılmıştır.

Kültürel Durum

XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin medreselerinin ve modern okullarının yanı sıra ayrıcalıklardan yararlanarak Batılı devletler, ülkenin çeşitli bölgelerinde okullar açtı. Bu devletlerin amaçları, açtıkları okullar aracılığıyla kendi dil, din ve kültürlerini yaymak; bu yolla Osmanlı Devleti üzerindeki siyasî etkinliklerini artırmaktı. Çoğunlukla misyonerler tarafından kurulan bu okullar, kendi dinî propagandalarını yaptıkları gibi zaman zaman azınlıkların isteklerini de tahrik ve teşvik etmişlerdir.

Bu bilgilere göre;

- I. Avrupa'da yaşanan siyasi gelişmeler Osmanlı aydınlarını birtakım arayışlara yönlendirmiştir.
- II. Meşrutiyetin ilanı ile Osmanlı Devleti'nde padişah yanlıları İstanbul'da isyan çıkarmışlardır.
- III. Avrupalı devletler açtıkları okullar ile Osmanlı Devleti'nde ayrılıkçı hareketleri desteklemişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

9. Fransız İhtilali sonrasında ortaya çıkan milliyetçilik akımının etkisini azaltmak amacıyla Osmanlı Devleti'nde ilan edilen 1839 Tanzimat Fermanı'nda azınlıklara verilen bazı haklar şunlardır:

- Tüm vatandaşların can, mal ve namus güvenliği sağlanacak.
- Herkes kanun önünde eşit haklara sahip olacak.
- Herkes gelirine göre vergi ödeyecek.
- Hiç kimse yargılanmadan idam edilemeyecek.
- Herkes mal ve mülk sahibi olabilecek.
- İşkence, dayak ve angarya kaldırılacak.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Devletin siyasi yapısı korunmaya çalışılmıştır.
 B) Hukukun üstünlüğü ilkesi uygulanmaya çalışılmıştır.
 C) Toplumsal adalet ve eşitliğin sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır.
 D) Verilen hakların etkisiyle azınlıklar ayrılıkçı hareketlerinden vazgeçmişlerdir.

10. Aşağıda Osmanlı Devleti'nin 1699-1913 yılları arasında siyasi durumunu gösteren harita verilmiştir.

Bu haritaya göre Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. Üç kıtadaki hükümdarlığını kaybetmiştir.
 II. Toprakları farklı devletler tarafından işgal edilmiştir.
 III. Afrika'daki topraklarını kaybetmesinde milliyetçilik fikri etkili olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

KAZANIM

8.1.2.: Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

2. HAFTA

Bireysel Değerlendirme için **Dijitalim Öğrenci** Uygulamasını
İndiriniz.

AD SOYAD >>															
Ö.No					100108	Soru	A	B	C	D	Soru	A	B	C	D
0	☐	☐	☐	☐		1	☐	☐	☐	☐	11	☐	☐	☐	☐
1	☐	☐	☐	☐		2	☐	☐	☐	☐	12	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐		3	☐	☐	☐	☐	13	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐		4	☐	☐	☐	☐	14	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐		5	☐	☐	☐	☐	15	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐		6	☐	☐	☐	☐	16	☐	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	☐		7	☐	☐	☐	☐	17	☐	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	☐		8	☐	☐	☐	☐	18	☐	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	☐		9	☐	☐	☐	☐	19	☐	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐	☐		10	☐	☐	☐	☐	20	☐	☐	☐	☐

Toplu Değerlendirme İçin **Dijitalim Öğretmen** Uygulamasını İndiriniz.

Toplu Değerlendirme İçin **Okulizyon** Uygulamasını İndiriniz.

Mozaik

Yayınları

1. Mustafa, Haziran 1887’de annesinin isteği ile dinî eğitim veren Hafız Mehmet Efendi Mahalle Mektebi’ne başladı. Fakat çok geçmeden babasının isteği ile Selanik’te çağdaş usullerle öğretim yapan Şemsi Efendi Mektebine geçti ve ilkokulu burada bitirdi. Şemsi Efendi, yeteneklerini ve zekâsını takdir ettiğinden, Mustafa’nın kendi okulunda bulunmasından son derece memnundu.

Mustafa, bu okulda okurken babası öldü. Ali Rıza Efendi'nin ölümü üzerine, Zübeyde Hanım, kardeşi Hüseyin Efendi'nin yanına yerleşti. Çiftlik hayatı nedeniyle küçük Mustafa'nın öğrenimi ister istemez bir süre aksamıştı. Fakat çok geçmeden Mustafa, Selanik'e dönerek halasının yanında, öğrenimine bıraktığı yerden devam etti.

Bu metne göre;

- I. Selanik'te farklı tarzda eğitim veren okullar mevcuttur.
- II. Mustafa, başarısıyla öğretmeninin dikkatini çekmiştir.
- III. Mustafa'nın eğitim hayatında aksamalar meydana gelmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

2. Mustafa Kemal'in dünyaya geldiği Selanik şehri için aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Farklı dilde gazete, dergi ve kitabın bulunduğu; kültürel hayatın zengin olduğu bir şehirdir.
- B) Bulunduğu konum itibariyle Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki en gelişmiş şehridir.
- C) Türk, Rum, Sırp ve Makedon gibi farklı milletlerin yaşadığı, kozmopolit bir şehirdir.
- D) Sahip olduğu liman ve demir yolu sayesinde ekonomik hayatın canlı olduğu bir şehirdir.

3. Mustafa Kemal'in doğduğu ve çocukluğunu yaşadığı Selanik kenti; Türk, Musevi, Rum, Bulgar ve Arnavutlar gibi farklı etnik ve dinsel kökenden gelen toplulukların yaşadığı çok uluslu bir kentti.

Bu durumun Mustafa Kemal'e sağladığı kazanım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendini diplomatik alanda geliştirmesi
- B) Farklı düşünce ve inançlara karşı hoşgörülü olması
- C) Askerlik mesleğine ilgi duyması
- D) Ulusal egemenlik fikrinin oluşması

5. Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisinde eğitim aldığı sırada (1897 yılında) Girit Sorunundan dolayı Osmanlı – Yunan Savaşı çıkmıştır. Mustafa Kemal bu olaydan “gençlik yıllarımda en heyecanlı günleri” diyerek bahsetmiştir. Dömeke Meydan Savaşı'nda Osmanlı ordularının kazandığı başarılar Mustafa Kemal'i oldukça heyecanlandırmıştır.

Bu durum Mustafa Kemal'in aşağıdaki kişilik özelliklerinden hangisinin gelişmesine katkı sağlamıştır?

- A) Liderlik
- B) Teşkilatçılık
- C) Vatanseverlik
- D) İleri görüşlülük

4. Mustafa Kemal, Selanik Askerî Rüştiyesini bitirdikten sonra 13 Mart 1896'da Manastır Askerî İdadisine girdi. Burada Ömer Naci ile arkadaşlık etti. Ömer Naci, Mustafa Kemal'in hitabet ve edebiyat sevgisinde etkin rol oynadı. Mustafa Kemal, askerî öğreniminin yanı sıra yabancı dil öğrenimini de ihmal etmiyor, yazları izinli olarak Selanik'e döndüğü zaman Fransızca dersleri alıyordu.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi söylenebilir?

- A) Askerî İdadiye Ömer Naci sayesinde başlamıştır.
- B) Kendini farklı alanlarda geliştirmeye çalışmıştır.
- C) Ülke sorunlarına çözüm bulabilmek için uğraşmıştır.
- D) Ömer Naci'den etkilenecek yazarlığa yönelmiştir.

6. Mustafa Kemal,

- Harp Akademisinde bir yandan askeri eğitim alırken diğer yandan ülke sorunlarına çözüm bulmak için arkadaşlarıyla birlikte toplantılar yapmıştır.
- Harp Akademisinde ders aldığı Yarbay Nuri Bey'in “Bir kurmay subay, askerlik dışındaki bilgilerle de donatılmış olmalıdır. Yarın hepiniz bir komutan olacak, sorumluluklar yükleneceksiniz.” sözlerini ileriki yıllarda saygıyla hatırladığını söylemiştir.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. Siyasi gelişmeleri yakından takip etmiştir.
- II. Öğretmenlerinden etkilenmiştir.
- III. Harp Akademisini birincilik ile bitirmiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7. Ömer Naci, Mustafa Kemal'e edebiyat ve şiir merakı aşılamıştır. Mustafa Kemal hatıralarında şunları anlatmıştır: "O zamana kadar edebiyatla çok temasım yoktu. Ömer Naci, benden okuyacak kitap istedi. Bütün kitaplarımı gösterdim. Hiçbirini beğenmedi. Bir arkadaşın, kitaplarımdan hiçbirini beğenmemesi gücüme gitti. Onun ilgilendiği konunun şiir ve edebiyat olduğunu o zaman anladım. Onunla çalışmaya başladım. Şiir bana cazip göründü. Fakat kitabet hocası beni şiirle uğraşmaktan men etti. 'Bu tarz uğraş seni askerlikten uzaklaştırır.' dedi. Ne var ki güzel yazmak hevesi ben de baki kaldı." Bu ikazı yapan Kitabet Öğretmeni Alay Emni Mehmet Asım Efendi'dir. Aynı olayı Mustafa Kemal, daha sonraları Ali Fuat Paşa'ya şöyle anlatır: "Eğer kitabet hocamız imdadıma yetişmeseydi, ben de şair olup çıkacaktım. Çünkü hevesim vardı. Asım Efendi bir gün beni çağırdı: 'Bak oğlum Mustafa dedi, şiiri filan bırak. Bu iş senin iyi asker olmana mâni olur. Diğer hocalarınla da konuştum. Onlar da benim gibi düşünüyorlar. Sen Naci'ye bakma, o hayalperest bir çocuk. İleride belki iyi bir şair ve hatip olabilir fakat askerlik mesleğinde katiyen yükselemez.' Hocamın ne kadar haklı olduğunu hadiseler ispat etti. Çok arzu ettiği hâlde Naci, Erkânıharp (kurmay) zabiti olamadı."

Bu metne göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ömer Naci sayesinde edebiyata ilgi duymuştur.
- B) Öğretmenlerinin uyarısıyla askerliğe odaklanmıştır.
- C) Arkadaşları ve öğretmenleri fikir hayatını etkilemiştir.
- D) Arkadaşlarından daha başarılı bir askerlik hayatı olmuştur.

8. Mustafa Kemal, tarih öğretmeni Mehmet Tevfik (Bilge) Bey'in de etkisiyle, Fransız İhtilali'nin temel ilkelerinden biri olan hürriyet kavramı ile Manastır Askerî İdadisinde tanışmıştır. Topçu Kolağası Mehmet Tevfik Bey, o dönemin tarihçilik anlayışından uzak, Türk tarihini bütün genişliği ve derinliği ile kavramış ve öğrencilerine dersini sevdirecek, esaslı tarih bilinci ve kültürü veren bir öğretmendi. Ali Fuat Cebesoy, Mehmet Tevfik Bey'i: "Değerli ve milliyetçi bir Türk subayıydı. Türk tarihini iyi biliyor ve öğrencilerine tarih zevkini veriyordu. Atatürk, Türk tarihini bütün genişliği ve derinliği ile kavramış bulunan hocasından daima saygı ile söz etmiştir. Bir gün bana 'Tevfik Bey'e minnet borcum vardır. Bana yeni bir ufuk açtı.' demiştir." şeklinde tanıtmıştır.

Bu metne göre Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. Dünyada yaşanan gelişmelerle ilgili bilgi sahibidir.
- II. İdadide en çok sevdiği ders tarihtir.
- III. Tarihe ilgi duymasında öğretmenleri etkili olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

9. Selanik şehrinin bazı özellikleri şunlardır:

- Ege Denizi kenarında bir liman kentidir.
- Çeşitli gazete ve dergiler bulunmaktadır.
- Türk, Rum, Sırp, Yunan, Bulgar ve Yahudi gibi farklı milletler yaşamaktadır.
- Önemli Avrupa merkezleri ile demir yolu ağı vardır.

Bu bilgilerde Selanik şehrinin aşağıdaki özelliklerinin hangisinden bahsedilmemiştir?

- A) Ekonomik B) Sosyal C) Ulaşım D) Askerî

10.

Bu tabloya göre Mustafa Kemal ile ilgili;

- Selanik'te başladığı eğitim hayatını, İstanbul'da tamamlamıştır.
- İstanbul'daki eğitimi sırasında askerî tecrübe elde etmiştir.
- Düşünce yapısının oluşmasında idadi yılları büyük rol oynamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

KAZANIM

3. HAFTA

8.1.3.: Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.

Bireysel Değerlendirme için **Dijitalim Öğrenci** Uygulamasını
İndiriniz.

AD SOYAD >>																					
Ö.No												Soru	A	B	C	D	Soru	A	B	C	D
0												1					11				
1												2					12				
2												3					13				
3												4					14				
4												5					15				
5												6					16				
6												7					17				
7												8					18				
8												9					19				
9												10					20				

Toplu Değerlendirme için **Dijitalim Öğretmen** Uygulamasını İndiriniz.

Toplu Değerlendirme için **Okulizyon** Uygulamasını İndiriniz.

Mozaik Yayınları

1. Aşağıda Mustafa Kemal'in hayatında iz bırakan bazı öğretmenleri ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Yüzbaşı Mustafa Bey	Öğrencisi Mustafa'ya derslerindeki başarısından dolayı Kemal adını vermiştir. Bu şekilde Ona, daha iyiye, daha güzele doğru gitmek için sürekli bir teşvik nedeni sağlamıştır. Onun daha büyük başarı ve faziletler peşinde koşmaya iten bir kimlik oluşturmaya katkı sağlamıştır.
Yüzbaşı Nakiyüddin Bey	Selanik Askeri Rüştiyesindeki Fransızca öğretmenidir. Mustafa Kemal'i "Sen bu Fransızcanın peşini bırakma" diyerek desteklemiş, onun iyi bir yabancı dil bilgisinin temelini atmasına katkı sağlamıştır.
Mehmet Asım Efendi	Manastır Askerî İdadisinde kitabet öğretmenidir ve öğrencisi Mustafa'nın edebiyata kendini kaptırmasını engelleyerek onu askerlik mesleğine yönlendirmiştir.
Topçu Kolağası Mehmet Tevfik Bey	Askerî İdadide tarih öğretmenidir ve Mustafa Kemal'de tarih sevgisi oluşturmuş, ona tarih alanında yeni ufuklar açmıştır.

Buna göre Mustafa Kemal'in;

- İdealist bir kişilik kazanma,
- Millî bilinç oluşturma,
- Farklı yönlerini geliştirebilme

kazanımlarından hangilerini elde etmesinde öğretmenlerinin katkısı olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız III B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

2.

Mustafa Kemal'in Fikir Hayatını Etkileyen Düşünürler

Namık Kemal

- Vatan şairi olarak bilinir.
- Mustafa Kemal'i vatan sevgisi ve özgürlük temalarını işlediği şiirleri ile etkilemiştir.

Ziya Gökalp

- Milliyetçilik ve Türkçülük üzerine yazdığı eserler ile Mustafa Kemal'i etkilemiştir.

J.J. Rousseau

- Mustafa Kemal "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözünü Rousseau'dan etkilenerek söylemiştir.

Montesquieu

- Mustafa Kemal'i demokrasi ve insan hakları konularında etkilemiştir.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Farklı düşünürler üzerinden kendi fikirlerini yaymak istemiştir.
 B) Yerli düşünürlerin fikirleri kendi kişiliğinde daha çok iz bırakmıştır.
 C) Farklı düşünürlerin eserlerini okumasına rağmen onların fikirlerini benimsememiştir.
 D) Millî ve demokratik kişiliğinin oluşmasında yerli ve yabancı düşünürlerin etkisi olmuştur.

Mozaik

Yayınları

3.

Mustafa Kemal Atatürk'ün düşünce dünyasının oluşumuna katkı sağlayan kitaplardan bazıları şunlardır:

- Cemiyet-i Akvam, Vefa-i Ahd (Namık Kemal)
- Fenn-i Ruh, (Abdullah Cevdet)
- Toplum Sözleşmesi, (Jean Jacques Rousseau)
- Dünya Tarihinin Müstakbel Safhası, (Gustav Le Bon)
- Ekonomi Doktrinleri (Charles Gide-Charles Rist)
- Eski Doğu'da Sosyal Örgütlenme (A. Moret)
- Yurttaşlık Haklarının Talebi (R. Poincare)
- Kadın ve Tanrı (Giorgio Quartara)
- İslam ve Müttefiklerinin Politikası (Enrico In-sabato)

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Farklı düşünürlerin kitapları fikir hayatını şekillendirmiştir.
 B) Zamanının büyük çoğunluğunu kitap okumaya ayırmıştır.
 C) Daha çok özgürlük ve demokrasi konulu kitaplara ilgi duymuştur.
 D) Farklı düşünürlere ait fikirleri, olduğu gibi alıp rehber edinmiştir.

4.

Dönemin yenilikçi eğitim metodlarının uygulandığı askerî okullarda eğitim görmüştür.

Özgürlük, adalet ve inkılapçılık konulu şiirler yazan yerli düşünürlerin eserlerini okumuştur.

İnsan hakları, demokrasi, eşitlik gibi fikirleri savunan Batılı düşünürlerin eserlerini okuma imkânı bulmuştur.

Çocukluk ve öğrencilik yıllarında Selanik, Manastır, İstanbul gibi farklı milletlerin bir arada yaşadığı şehirlerde bulunmuştur.

Bu bilgiler aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı olabilir?

- A) Mustafa Kemal'in devlet sorunları ile yakından ilgilenmesinin sebebi nedir?
 B) Osmanlı Devleti'nde eğitimde birliğin olmaması Mustafa Kemal'i nasıl etkilemiştir?
 C) Çağdaş fikir yapısının gelişiminde Mustafa Kemal'e katkı sağlayan durumlar nelerdir?
 D) Mustafa Kemal'in yabancı dil eğitimi almasının ona sağladığı katkılar nelerdir?

5. Mustafa Kemal'in düşünce dünyasının oluşumunda etkili olan yazar ve görüşlerinden kendisi ve düşüncesine yakın olan tarafları aldığı ve karşı geldiği fikirlerle de yine kitapların yanlarına düştüğü notlarla ya da ünlem işaretleri ile çekincelerini belirttiği görülür.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Özgün fikirler üretmek yerine var olan fikirleri olduğu gibi aldığı
- B) Yararlandığı eserleri eleştirel bir gözle değerlendirdiği
- C) Kitaplar sayesinde dönemin güncel olaylarını yakından takip ettiği
- D) Okuyacağı kitaplarda seçici davrandığı

6.

Manastır Askeri İdadisi ve Mustafa Kemal

- Voltaire ve J. J. Rousseau gibi Fransız düşünürlerin eserlerini okuyarak özgürlük, insan hakları ve demokrasi gibi fikirlerden etkilenmiş, bu düşünürlerin fikirleri üzerinde arkadaşlarıyla tartışmalar yapmıştır.
- Dünyadaki gelişmeleri takip etmeye başlamıştır.
- Bu okulda okuduğu sıralarda çıkan Türk-Yunan Savaşı'na katılmak için okuldan kaçmıştır.
- Namık Kemal, Ziya Gökalp gibi yazarların eserlerini okuyarak milliyetçi bir yapı kazanmış ve devletin sorunlarıyla ilk kez ilgilenmeye başlamıştır.
- Yakın arkadaşı Ömer Naci ona hitabet ve edebiyatı sevdirmiştir.

Bu bilgilerden hareketle Manastır Askeri İdadisinin Mustafa Kemal üzerindeki etkileriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türk düşünürler sayesinde millî duyguları gelişmiş, memleket ve millet davalarına duyarlılık göstermiştir.
- B) Fransız düşünürler sayesinde Fransız İhtilali'nin devlet üzerindeki olumsuz etkilerini önlemeye çalışmıştır.
- C) Fikir hayatının şekillenmesine katkı sağlayacak faaliyetlerde bulunmuştur.
- D) Yabancı düşünürler sayesinde Fransız İhtilali'nin ortaya çıkardığı fikirleri öğrenme şansı bulmuştur.

7. Mustafa Kemal'in çağdaş ve inkılapçı bir kişiliğinin oluşmasında Tevfik Fikret'in katkıları olmuştur. Mustafa Kemal onun için "Ben inkılap ruhumu ondan aldım. Hangi Türk şairi böyle inkılapçı şiirler yazmıştır?" demiştir.

Buna göre Mustafa Kemal aşağıdaki vecizelerinden hangisini Tevfik Fikret'ten etkilenerek söylemiş olabilir?

- A) Bu millet istiklalsiz yaşamamıştır, yaşayamaz, yaşamayacaktır.
- B) Medeniyetin emir ve talep ettiğini yapmak insan olmak için yeterlidir.
- C) Samimi ve meşru olmak şartıyla her fikre saygı duyarız.
- D) Millet sevgisi kadar büyük mükâfat yoktur.

8. Mustafa Kemal hayatı boyunca millî egemenliği savunan bir lider olmuş, her fırsatta söylemleri ve uygulamalarıyla bunu açıkça ortaya koymuştur. Daha öğrencilik yıllarında bu konuda çeşitli kitapları okuyarak demokratik yönetimlerin ülkelere sağladığı avantajlar konusunda fikir sahibi olmuştur. Öğrencilik yıllarında edindiği demokratik kişilik de bu düşünceleri özümsemesini kolaylaştırmıştır.

Mustafa Kemal'in bu yönüne aşağıdaki görevlerinden hangisinin katkı sağladığı söylenebilir?

- A) İlk görev yeri olan Şam'da Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurması
- B) Trablusgarp'ta İtalyanlara karşı yerli halkı örgütlemesi
- C) Sofya'da Bulgar Parlamentosu'nun çalışmalarıyla yakından takip etmesi
- D) Okul yıllarında yaptığı konuşmalarla arkadaşlarını etki altına alması

Yayınları

Mozak

9. Aşağıda Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen bazı düşünürler ve bu düşünürlerin eserlerinde işlediği konular verilmiştir.

Düşünür	Eserlerinde İşlediği Konu
Tevfik Fikret	Çağdaşlık ve yenilik fikirlerini şiirlerinde işlemiştir.
Mehmet Emin Yurdakul	Milliyetçiliği savunan şiirler yazmıştır.
J.J. Rousseau / Montesquieu	Demokrasi ve insan hakları gibi değerleri savunmuşlardır.

Buna göre Mustafa Kemal'de aşağıdaki anlayışlardan hangisinin ortaya çıkacağı **savunulamaz**?

- A) Ulusal bağımsızlığı savunma
B) Kişi hak ve hürriyetlerine önem verme
C) İnkılapçı değerlere sahip olma
D) Otoriter anlayışla hareket etme

10.

XIX. Yüzyıl Sonu ve XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti'nin Durumu

Osmanlı Devleti askerî, siyasi ve iktisadi olarak çöküntü içindeydi. Ayrılıkçı fikirlerin yayıldığı Osmanlı'da ayrılıkçı isyanlar da yaşanmaktaydı. Devlet girdiği savaşları kaybediyor ve toprak kaybı yaşıyordu. Avrupa devletlerine verilen kapitülasyonlar sorun oluşturmaya devam ediyordu.

Mustafa Kemal'e Etkisi

Mustafa Kemal gençlik yıllarından itibaren, ülke sorunlarıyla yakından ilgilenmiştir. Ülke sorunlarına ilgi duy-makla kalmamış, devleti içinde bulunduğu durumdan kurtarmak için çareler aramıştır. Harp Akademisinde okuduğu yıllarda arkadaşlarıyla çeşitli toplantılar yapmış, sık sık devlet sorunlarını konuşmuştur. Devletin içinde bulunduğu bu durum Mustafa Kemal'in milliyetçi bir kimliğe bürünmesine katkı sağlamıştır.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Gençlik yıllarından itibaren bağımsız bir devlet kurma fikrine sahiptir.
II. Dönemin olayları fikir yapısı üzerinde etkili olmuştur.
III. Ülkesine faydalı olmak için kısa sürede subaylığı bitirip orduya katılmayı amaçlamıştır.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

8.1.4.: Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

Bireysel Değerlendirme için **Dijitalim Öğrenci** Uygulamasını
İndiriniz.

AD SOYAD >>															
Ö.No					1002020	Soru	A	B	C	D	Soru	A	B	C	D
0	☐	☐	☐	☐		1	☐	☐	☐	☐	11	☐	☐	☐	☐
1	☐	☐	☐	☐		2	☐	☐	☐	☐	12	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐		3	☐	☐	☐	☐	13	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐		4	☐	☐	☐	☐	14	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐		5	☐	☐	☐	☐	15	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐		6	☐	☐	☐	☐	16	☐	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	☐		7	☐	☐	☐	☐	17	☐	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	☐		8	☐	☐	☐	☐	18	☐	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	☐		9	☐	☐	☐	☐	19	☐	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐	☐		10	☐	☐	☐	☐	20	☐	☐	☐	☐

Toplu Değerlendirme İçin **Dijitalim Öğretmen** Uygulamasını İndiriniz.

Toplu Değerlendirme İçin **Okulizyon** Uygulamasını İndiriniz.

Mozaik

Yayınları

1. Mustafa Kemal, İstanbul Harp Akademisinden mezun olduktan sonra Kurmay Yüzbaşı rütbesiyle merkezi Şam'da bulunan V. Orduya bağlı 30. Süvari Alayı'na atanmıştır. V. Orduda bulunduğu sıralarda Suriye'deki çeşitli şehirleri gezerek buralardaki yönetim bozukluklarını ve yolsuzlukları yakından görmüştür. Ayrıca Şam'da, çok güvendiği iki arkadaşı ile birlikte Vatan ve Hürriyet adıyla gizli bir cemiyet kurmuştur.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. İlk görev yeri Şam V. Ordudur.
- II. Ülke sorunlarıyla yakından ilgilenmiştir.
- III. Cemiyet kurması liderlik ve teşkilatçılık kişilik özelliğini gösterir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

2. Mustafa Kemal, 13 Ekim 1907'de merkezi Manastır'da bulunan 3. Ordu Karargâhına atanmıştır. Bu karargâhın Selânik'teki şubesinde çalışmak üzere Selânik'e gelmiştir. Bu sıralarda Selânik'te İttihat ve Terakki Cemiyeti faaliyet hâlinde idi. Mustafa Kemal de Selânik'e geldikten sonra bu cemiyete dahil olmuştur. Ancak ordunun siyasete müdahâle etmesi nedeniyle İttihat ve Terakki Cemiyetinden ayrılarak askerlik mesleğine yoğunlaşmıştır.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Selanik'e diplomatik görevle gelmiştir.
- B) İttihat ve Terakki Cemiyetinin liderliğini yapmıştır.
- C) Siyasi faaliyetlerden çeşitli nedenlerle uzaklaşmıştır.
- D) Kendisine cemiyette aktif görev verilmemesine tepki göstermiştir.

3. İstanbul'da 13 Nisan 1909'da II. Meşrutiyet'e karşı, gerici çevrelerce desteklenen büyük bir isyan çıkmıştır. Mustafa Kemal, 31 Mart Vakası olarak bilinen bu isyanı bastırmak üzere Rumeli'de oluşturulan Hareket Ordusu'nun Kurmay Başkanlığı'na getirilmiş ve bu ordu ile 19 Nisan 1909 tarihinde İstanbul'a gelmiştir. Hareket Ordusu'nun gerek yolda gerekse İstanbul'daki sevk ve idaresinde Kurmay Başkanı olarak önemli hizmetler yapmıştır. Hareket Ordusu'nun İstanbul'a girdiği gün halka hitaben yayımlanan beyannameyi kendisi yazmıştır. Hareket Ordusu'nun duruma hâkim oluşundan sonra İstanbul'da çok kalmayarak 16 Mayıs 1909'da tekrar Selânik'e dönmüştür. Bu sıralarda Selânik ve çevresinde yapılan manevralarda, tatbikatlarda düşünce ve görüşlerini cesaretle savunmuş; bu durum bazı üstlerinin dikkatini çekerken bazılarının da tahammülsüzlüğüne sebep olmuştur.

Bu metne göre Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. Mevcut rejiminin yanında olmuştur.
- II. Faaliyetleri bazı çevreleri rahatsız etmiştir.
- III. Fikirleri açıklamada çekingen davranmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II	B) I ve III
C) II ve III	D) I, II ve III

4. İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etmesinin bazı nedenleri şunlardır:

- Gelişen sanayisi için ham madde ve pazar arayışına girmesi,
- Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp'ı koruyacak güçte olmaması,
- Trablusgarp'ın konum itibarıyla İtalya'ya yakın olması,
- İngiltere ve Fransa'nın, İtalya'yı kendi yanlarına çekmek için Trablusgarp'a saldırmasına göz yummalarıdır.

Buna göre,

- I. İtalya'nın yeni sömürgeler elde etme amacı vardır.
- II. İtilaf Devletleri, Osmanlı Devleti'nin koruyuculuğunu üstlenmiştir.
- III. İtalya, Osmanlı Devleti'nin zayıflığından yararlanmak istemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II	B) I ve III
C) II ve III	D) I, II ve III

5. Pikardi Manevraları, dünya tarihinde uçakların ilk kez kullanıldığı tatbikat olarak geçmektedir. Mustafa Kemal bu tatbikatta ilk kez uçağın bir savaş alanında kullanıldığını gözlemlemiştir. Mustafa Kemal burada, uçağa sahip ülkelerin savaşlarda büyük avantaj sağlayacağını söylemiş ve nitekim savaş uçağı kullanan ülkeler I. Dünya Savaşı'nda önemli başarılar elde etmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Yeni savaş teknolojilerinin Osmanlı Devleti tarafından kullanılmasını sağlamıştır.
- II. Dünyadaki askerî gelişmeleri yakından takip etme fırsatı bulmuştur.
- III. Gelişmeleri doğru yorumlama becerisine sahiptir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) I ve II	B) I ve III
C) II ve III	D) I, II ve III

6. İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etmesi üzerine aralarında Mustafa Kemal'in de bulunduğu genç subaylar, gönüllü olarak bölgeye gitmişlerdir. Burada genç subaylar, halkı örgütleyerek İtalyanlara karşı direniş başlatmışlardır. Mustafa Kemal, Derne ve Tobruk bölgelerinde İtalyanlara karşı önemli başarılar kazanmış ve binbaşılığa terfi etmiştir. İtalya, bu direniş karşısında başarısız olunca Osmanlı Devleti'ni barışa zorlamak için Çanakkale Boğazı'nı ablukaya almış ve On İki Ada'yı işgal etmiştir. Balkan Savaşları'nın başlaması üzerine 18 Ekim 1912'de imzalanan Uşi Antlaşması'yla savaşa son verilmiş, Trablusgarp ve Bingazi İtalya'ya bırakılmıştır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal ve diğer subaylar vatanseverlik duygusuyla hareket etmiştir.
- B) İtalya, amacına ulaşabilmek için Balkan devletlerini Osmanlı'ya karşı kışkırtmıştır.
- C) Osmanlı Devleti'nin sınırlarında daralma meydana gelmiştir.
- D) Askerî başarılarından dolayı Mustafa Kemal'in rütbesinde ilerleme olmuştur.

7. Trablusgarp Savaşı'ndan sonra imzalanan Uşi Antlaşması gereği, İtalya'nın Trablusgarp Savaşı'nda işgal ettiği On İki Ada'yı Osmanlı Devleti'ne geri vermesi gerekiyordu. Ancak Osmanlı yönetimi, Yunan işgalinden çekindiği için Balkan Savaşları bitene kadar adaların İtalya'da kalmasını istemiştir.

Buna göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) Osmanlı Devleti, kendi topraklarını koruyacak güçten yoksundur.
- B) İtalya, dostane gerekçelerle Osmanlı Devleti'ne yardım etmiştir.
- C) Osmanlı Devleti, Yunanlara karşı İtalya ile ittifak yapmıştır.
- D) Osmanlı Devleti Balkan topraklarını kaybetmiştir.

8. Trablusgarp Savaşı devam ederken Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarını ele geçirmek isteyen Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ, Rusya'nın teşvikiyle birleşerek Osmanlı Devleti'ne saldırdılar. I. Balkan Savaşı, Osmanlı Devleti açısından felaketle sonuçlandı. Orduya siyaset karışmış ve subaylar İttihatçılar ve İtilafçılar olarak iki siyasi gruba ayrılmıştı. Partililik yapan subaylar arasında irtibat ve iş birliği zayıftı. Ordumuzun ulaşım ve ikmal hatları da yeterli değildi. Tüm bunların etkisiyle küçük Balkan devletlerine karşı yeterince mücadele edilemedi. Kayıplar veren ordumuz geri çekilmeye başladı. Edirne Bulgarların eline geçti. İlerleyen Bulgar kuvvetleri İstanbul sınırına dayanıp başkenti tehdit altına alınca Osmanlı yöneticileri barış istemek zorunda kaldı. Dört Balkan devletiyle Osmanlı Devleti arasında imzalanan Londra Antlaşması ile savaşa son verildi.

Bu metne göre;

- I. Osmanlı Devleti'nin I. Balkan Savaşı'nı kaybetmesinde ordu içinde yaşanan siyasi çekişmeler etkili olmuştur.
- II. Balkan devletleri, Rusya'nın kışkırtmalarıyla Osmanlı Devleti'ne karşı birlikte hareket etmişlerdir.
- III. I. Balkan Savaşı ile Osmanlı Devleti'nin başkenti işgal tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

9. Aşağıda 1911-1913 yılları arasında Osmanlı Devleti'ne ait bazı bilgiler verilmiştir.

Uşi Antlaşması ile Trablusgarp İtalya'ya bırakılmış ancak Trablusgarp halkının dinî yönden Osmanlı halifesine bağlı kalması kabul edilmiştir. Bu antlaşma ile Osmanlı Devleti, Afrika kıtasından tamamen çekilmiştir.

Balkan Savaşları sonucu Balkanlardaki altı yüz yıllık Türk hakimiyeti sona ermiştir. Kaybedilen Balkan topraklarından Anadolu'ya büyük bir göç dalgası yaşanmıştır.

Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toprak bütünlüğü bozulmuştur.
- B) Trablusgarp halkı ile kültürel bağların korunmasını istemiştir.
- C) Demografik yapısında değişim meydana gelmiştir.
- D) Balkanlarda Osmanlılık fikrini başarı ile uygulamıştır.

Mozaik Yayınları

10.

1905

Mustafa Kemal, Şam 5. Ordu'da askerlik hayatına başlamıştır. Burada Vatan ve Hürriyet adlı bir cemiyet kurmuştur.

1908

Meşrutiyet karşıtlarının çıkardığı 31 Mart İsyanı'nı bastırmak için oluşturulan Hareket Ordusunda Mustafa Kemal, kurmay başkanı görevini yerine getirmiştir.

1910

Mustafa Kemal, Fransa'da düzenlenen Picardie Manevralarına Osmanlı ordusunu temsilen katılmıştır.

1911

İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etmeye çalışması üzerine Mustafa Kemal, Şerif takma adı ile bölgeye gönüllü olarak gitmiştir.

Bu tabloya göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Farklı şehirlerde askerî görevlerde bulunmuştur.
- B) Trablusgarp'ta sömürgecilik faaliyetlerine karşı hareket etmiştir.
- C) Avrupa'daki askerî gelişmeleri yakından takip etme fırsatı bulmuştur.
- D) Şam'daki ve 31 Mart İsyanı'ndaki görevleri ile kendini diplomatik alanda geliştirmiştir.

1. ÜNİTE

DEĞERLENDİRME SINAVI

5. HAFTA

Bireysel Değerlendirme için **Dijitalim Öğrenci** Uygulamasını indiriniz.

AD SOYAD >>															
Ö.No						Soru	A	B	C	D	Soru	A	B	C	D
0						1					11				
1						2					12				
2						3					13				
3						4					14				
4						5					15				
5						6					16				
6						7					17				
7						8					18				
8						9					19				
9						10					20				

Toplu Değerlendirme için **Dijitalim Öğretmen** Uygulamasını indiriniz.

Toplu Değerlendirme için **Okulizyon** Uygulamasını indiriniz.

Mozaik

Yayınları

1. Osmanlı Devleti, XX. yüzyılın başına geldiğinde eski güç ve ihtişamını yitirmişti. Birçok alanda yenilikler yapılmasına rağmen siyasi, askerî, malî ve sosyal alanlarda istenilen toparlanmalar gerçekleştirilememiş özellikle Sanayi İnkılabı sonrasında Avrupa'da değişen ekonomik sisteme uyum sağlanamaması, Osmanlı Devleti'ni güçlü Avrupa devletleri karşısında mücadele edemez noktaya getirmiştir. Ham madde ve pazar arayışına giren Avrupalı devletler, sanayi alanında gerekli atılımı yapmayan Osmanlı topraklarını kendilerine hem ham madde hem de pazar olarak görmüşlerdir.

Bu metne göre,

- Eski gücüne dönmek için Osmanlı Devleti'nin yaptığı çalışmalar amacına ulaşmamıştır.
- Osmanlı Devleti, Avrupa'da yaşanan gelişmelere ayak uyduramamıştır.
- Sanayi devletleri, Osmanlı Devleti'ni sömürge hâline getirme düşüncesindedirler.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmak isteyen Osmanlıcılık fikir hareketinin iki temel ayağı vardır. Bunlar:

- Osmanlı Devleti'nde yaşayan herkesi, millet ayrımı yapmaksızın Osmanlı olarak kabul edilmesi,
- Osmanlı vatandaşlarının kendilerini temsil edebileceği bir meclisin açılmasıdır.

Bu iki temel düşünceyle hareket eden Genç Osmanlılar, 1876 Kanuniesasi'nin ilanı ile kısmen bu amacına ulaşmışlar, halkın temsil edileceği Meclis-i Mebusan'ın açılmasını sağlamışlardır. Ancak her etnik grubun kendisini Osmanlı tanımlaması fikri en büyük darbeyi 93 Harbi'nde almış, Balkan Savaşlarıyla etkisini kaybetmiştir.

Buna göre,

- Osmanlıcılık fikri ile toplumsal bütünlük sağlanarak devletin devamlılığı hedeflenmiştir.
- Millî iradenin Osmanlıcılık fikrine katkı sağlayacağı düşünülmüştür.
- Osmanlıcılık fikrinin ortaya çıkmasında Avrupalı devletlerin baskıları etkili olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

3. Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisini bitirdikten sonra İstanbul Harp Akademisinde eğitim hayatına devam etmiştir. İstanbul, Osmanlı Devleti'nin başkenti olmasından dolayı sosyal, ekonomik ve siyasi yönden büyük bir öneme sahiptir. Mustafa Kemal, başkent İstanbul'da kaldığı sürece ülkedeki sorunları yakından takip etmiş sorunlara çözüm bulabilmek amacıyla arkadaşlarıyla toplantılar yapmıştır.

Bu metne göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Farklı şehirlerde eğitim hayatına devam etmiştir.
- B) İstanbul, siyasi alanda kendini geliştirmesine katkı sağlamıştır.
- C) Vatanseverlik duygusuyla hareket etmiştir.
- D) Ülke sorunlarına akademide ilgi duymaya başlamıştır.

4. • Mustafa Kemal'in fikir hayatının şekillenmesinde okuduğu kitapların büyük etkisi vardır. Okuduğu kitaplar sayesinde düşünce sistemini oluşturmuştur.
- Mustafa Kemal, sahip olduğu düşünce sistemi ile yeni kurulan Türk devletinde çağdaşlık düşüncesinin benimsenmesini sağlamıştır.

Bu bilgilerden yola çıkarak Mustafa Kemal ile ilgili ulaşılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Oluşturduğu düşünce sistemini uygulamayı başarmıştır.
- B) Toplumsal kaynaşmayı hedeflemiştir.
- C) Okuduğu kitaplar sayesinde yazma merakı uyanmıştır.
- D) Düşünce dünyasının oluşmasını tamamen okuduğu kitaplara borçludur.

5. Selanik Askerî Rüştiyesindeki Fransızca öğretmeni Yüzbaşı Nakiyüddin Bey, Mustafa Kemal'i "Sen bu Fransızcanın peşini bırakma" diyerek desteklemiş, onda iyi bir yabancı dil bilgisinin temelini ve sevgisini oluşturmuştur. Yabancı dil sevgisinin gelişmesi için farklı kaynaklara ulaşmasını sağlayacak "eğitsel ortamlar" hazırlamıştır. Fransızca öğrenmesi, Mustafa Kemal'e Fransız filozoflarından bazılarını o dönemde incelemek, anlamak olanağı da sağlamıştır. Sadece Fransız filozofları değil, yabancı dille ilgili askerî, siyasi, ekonomik ve sosyolojik alandaki kaynaklara da ulaşması, onları irdelemeye başlaması, Mustafa Kemal'e yeni ufuklar açmış, kararlarında "etkililiğini" artırmıştır. Yüzbaşı Nakiyüddin Bey, Mustafa Kemal'in yabancı dil sevgisinin yanında, ilk gençlik dönemlerinde bağımsızlık, vatan sevgisi, Türk kültürü gibi düşüncelerinin sağlam temellerinin oluşmasını sağlamıştır.

Bu metne göre aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal'in ana dilinden sonra en iyi bildiği dil hangisidir?
- B) Mustafa Kemal'in yabancı dilde gelişmesini sağlayan öğretmeni kimdir?
- C) Mustafa Kemal, yabancı dil sayesinde kendini hangi alanlarda geliştirmiştir?
- D) Yüzbaşı Nakiyüddin Bey, Mustafa Kemal'in gelişmesi için neler yapmıştır?

6. Atatürk, bir taraftan J. J. Rousseau'nun "Cumhuriyet"ini diğer taraftan Montesquieu'nun "Monarşi" adlı eserini okumuş olması; görüşlerini koşullara göre değil olması gereken hukuksal, demokratik, laik, bilimsel bir düşünce mantığı içerisinde ortaya koymasında etkili olmuştur. Atatürk'ün "Egemenlik kayıtsız şartsız ulusundur." sözlerinin kaynağını J. J. Rousseau'nun belirttiği kavramlar ve okuduğu diğer bilgi birikimleri oluşturmaktadır. Atatürk, Ziya Gökalp'ın bütün kitaplarını da okuyup bilgi edinmiştir. Özellikle Gökalp'ın "Türk Medeniyet Tarihi" isimli kitabı Atatürk'ün üzerinde önemli etkiler bırakmıştır. Gökalp, Atatürk'ün yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesi ile ilgili düşünce yapısının oluşmasında özel ve önemli bir yere sahip olmuştur.

Buna göre Atatürk ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yabancı yazarlardan sadece demokrasi konusunda etkilenmiştir.
B) Ziya Gökalp sayesinde Osmanlıcılık fikir akımını benimsemiştir.
C) Fikir hayatının oluşmasında yerli ve yabancı yazarlar rol oynamıştır.
D) Yeni Türk devletini kurarken yerli düşünürlerin fikirlerini yeterli görmüştür.

Yayınları
Mozaiik

7. Osmanlı Devleti'nin dağılma sürecinde Balkan Yarımadası'nda yaşayan topluluklar art arda bağımsızlıklarını elde etmişlerdir. Daha önce bağımsızlığını kazanan Yunanistan, Sırbistan, Romanya ve Karadağ'dan sonra ise 1908'de Bulgaristan bağımsız olmuştur. Balkan devletleri, Avrupa devletlerinin de kışkırtmalarıyla topraklarını genişletmek için Osmanlı Devleti'ne karşı harekete geçmişlerdir. Rusya başta olmak üzere büyük Avrupa devletleri, Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki varlığına son vermek istemiştir. Trablusgarp Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin oldukça zayıfladığının anlaşılması, Balkan devletlerini cesaretlendirmiştir. Bütün bu gelişmeler üzerine Yunanistan, Sırbistan, Karadağ ve Bulgaristan ittifak yaparak 1912 yılı Ekim ayında Osmanlı Devleti'ne karşı saldırıya geçerek I. Balkan Savaşı'nı başlatmışlardır.

Bu bilgilere göre aşağıda verilenlerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin sınırları daralmıştır.
B) Balkanlardaki Türk varlığı sona ermiştir.
C) Osmanlı Devleti'ne komşu olan bağımsız ülke sayısı artmıştır.
D) Avrupalı devletler, Balkanlarda karışıklık çıkarmak istemişlerdir.

8. Trablusgarp Savaşı başladığında Osmanlı Devleti, Avrupalı devletlerden yardım istemiş ancak yardım eden çıkmamıştır. Osmanlı Devleti, Trablusgarp'a ordu sevkıyatı yapamadığı için sadece gönüllü subayları bölgeye göndererek ve yerli halkı teşkilatlandırarak İtalyanlara karşı mücadele etmiştir. Başarılı bir şekilde savunma yapılmasına rağmen Balkan Savaşları'nın patlak vermesiyle Osmanlı Devleti Uşi Antlaşması'nı imzalayarak Kuzey Afrika'dan tamamen çekilmiştir.

Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti'yle ilgili;

- I. Aradığı desteği bulamamıştır.
II. Askerler sorumluluk almaktan çekinmemişlerdir.
III. Kuzey Afrika'daki son toprak parçası geçici olarak kaybedilmiştir.
IV. İki savaşı birden kaldırarak gücü yoktur.

çıkartımlardan hangileri yapılabilir?

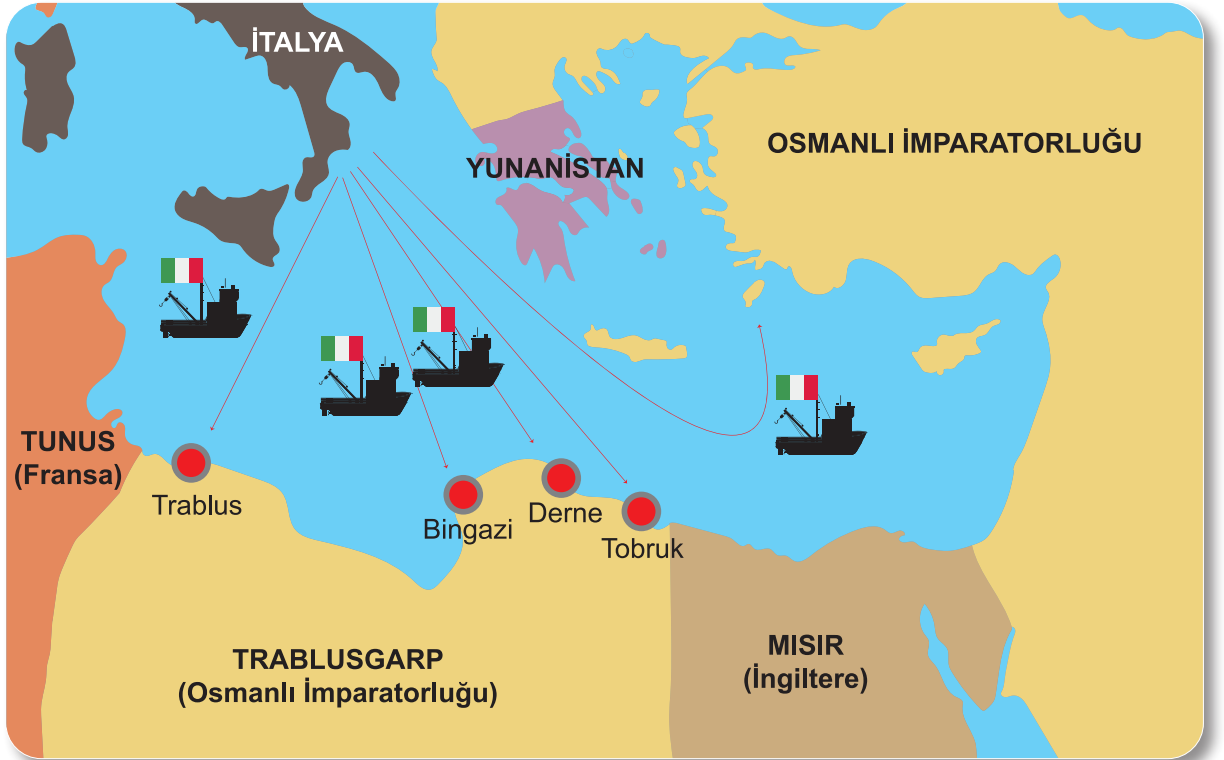
- A) Yalnız III
B) I ve III
C) I, II ve IV
D) I, II, III ve IV

9. Mustafa Kemal askerlik hayatı boyunca Trablusgarp'ta gönüllü olarak görev almış, Birinci Dünya Savaşı'nda Çanakkale, Kafkas ve Suriye cephelerinde mücadele etmiştir. Millî Mücadele Dönemi'nde Sakarya ve Büyük Taarruz savaşlarında görev alarak Anadolu topraklarını savunmuştur.

Buna göre Mustafa Kemal'le ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti'nin sömürge elde etmesine yardımcı olduğuna
- B) Katıldığı her savaştan zaferle ayrıldığına
- C) Vatan ve millet sevgisiyle hareket ettiğine
- D) İleri görüşlü bir lider olduğuna

10. Aşağıda Kuzey Afrika'nın siyasi durumu ve Trablusgarp Savaşı sırasında İtalya donanmasının harekâtını gösteren harita verilmiştir.

Bu haritaya göre,

- I. Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğü yoktur.
- II. Kuzey Afrika'da farklı devletler hâkimiyet kurmuştur.
- III. İtalya, Trablusgarp'ta birçok noktaya çıkarma yapmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III